Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вчена рада
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Протокол від «27»березня 2018 р. № 3
Голова Вченої ради _____ І.Є. Цепенда

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Дошкільна освіта»

Другий (магістерський) рівень

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Спеціалізація	Дошкільна освіта
Кваліфікація	Вихователь дітей дошкільного віку, вчитель початкових класів, викладач педагогіки і психології (дошкільної)/ Вихователь дітей дошкільного віку, логопед закладів освіти, викладач педагогіки і психології (дошкільної)

ВНЕСЕНО
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Протокол від «17» січня 2018 № 7
Завідувач кафедри _____

ПОГОДЖЕНО
Вченою радою факультету Педагогічного факультету
Протокол від «26» лютого 2018 № 6
Голова вченої ради _____

НАДАНО ЧИННОСТІ
Наказ ректора від «23»серпня 2018 №114/06-01-з

ВВЕДЕНО У ДІЮ З «1» вересня 2018 р.
Навчально-методичний відділ
Начальник _____

ПРОЕКТНА ГРУПА
Керівник (гарант)
Лисенко Н.В. доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Члени групи:
Потапчук Т.В., доктор педагогічних наук, професор;
Мацук Л.О., кандидат педагогічних наук, доцент

м. Івано-Франківськ, 2018

Освітньо-професійна програма

	Магістр дошкільної освіти	
	Обов'язковий блок	
Тип диплому та обсяг програми		Диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС
Вищий навчальний заклад		ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», факультет педагогічний, кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Рівень програми		НРК – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
А	**Мета (цілі освітньої програми:** *Об'єкти вивчення*: навчально-виховний процес у ДНЗ, способи його організації, педагогічний процес у ВНЗ. *Цілі навчання*: фундаментальна і спеціальна теоретична та практична підготовка магістрів у предметній галузі. *Теоретичний зміст предметної галузі*: інноваційні підходи щодо вирішення науково-практичних проблем в контексті підготовки майбутнього педагога для дошкільних навчальних закладів. *Методи, методики та технології*: аналіз, синтез, порівняння, моделювання, аналогія, системний підхід, діалектика, абстрагування, конкретизація, історичний, логічний, планування, оцінка, прогнозування, спостереження, систематизація, узагальнення, контроль. *Інструменти та обладнання*: сучасні інформаційні та комунікаційні бази даних, програмні засоби та Інтернет-ресурси.	
В	**Характеристика програми:**	
1	Назва галузі знань та спеціальності	Освіта / Педагогіка. Дошкільна освіта
2	Фокус програми	Загальна. Акцент на забезпеченні підготовки професійних здібностей щодо самоорганізації, вміння самонавчатись, розвинути аналітичне мислення, приймати обґрунтовані рішення, здійснювати оцінювання та забезпечення якості виконаних робіт разом з вільним володінням іноземними мовами, вміння працювати в міжнародному контексті, здатність працювати автономно, розробляти та впроваджувати міжнародні проекти
3	Орієнтація програми	Освітньо-професійна
4	Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з дошкільної освіти
С	**Складові професійної компетентності**	
Інтегральна компетентність КІ	КІ	Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень педагогіки, психології та окремих методик навчання, проведення досліджень і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	КЗ1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

КЗ	КЗ2	здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, а також здатність спілкуватися іноземною мовою;
	КЗ3	володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій;
	КЗ4	здатність проведення досліджень на відповідному рівні, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; володіння науковим стилем мови;
	КЗ5	здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання освітніх та наукових проблем;
	КЗ6	здатність ухвалювати обґрунтовані рішення, використовувати теоретичні знання для розв'язання професійно-педагогічних проблем;
	КЗ7	уміння застосовувати базові знання для оволодіння професійно орієнтованими дисциплінами та в науково-дослідницькій і професійній діяльності;
	КЗ8	здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;
	КЗ9	здатність орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя України, використовувати способи діяльності й моделі поведінки, відповідно до чинного законодавства України; слугувати зразком громадянина-патріота для дітей, батьків, колег;
	КЗ10	здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках з дорослими й дітьми на основі загальнолюдських і національних цінностей, норм суспільної моралі та дотримуватися принципів педагогічної та наукової етики; здатність до самоідентифікації у руслі цінностей професійного середовища; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями, їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів, володіння мовленнєвим етикетом; здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим у виконанні поставлених завдань і взятих зобов'язань, оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання дітей різних вікових груп; здатність до педагогічної рефлексії;
	КЗ11	здатність до творчого пошуку, нестандартного розв'язання педагогічних проблем і ситуацій, ефективного розв`язання освітніх проблем нестандартними способами;
	КЗ12	уміння ефективно використовувати спадщину світової та вітчизняної педагогіки, зокрема й народної;
	КЗ13	здатність визначати напрями власної професійної діяльності, проектувати її на основі особистісно орієнтованого підходу;
	КЗ14	здатність застосовувати знання, уміння, цінності й досвід практичної діяльності щодо здоров'язбереження в освітньому середовищі ДНЗ та створення психолого-педагогічних умов для формування навичок здорового способу життя дітей і дорослих.
Спеціальні (фахові) компетентності КФ	КФ П	**Предметна компетентність включає низку компетентностей,** зокрема: філологічну, математичну, технологічну, природничо-наукову, мистецьку**:**

	КФ П1	***Філологічна компетентність***: здатність аналізувати й готувати навчальні матеріали, що вимагають від педагога лінгвістичної компетентності (опанування знаннями про лінгвістику як науку, загальними відомостями про мову; перевірка знань і вмінь із фонетики, лексикології, граматики, синтаксису тощо); культурологічної компетентності, що включає відомості про мову як національно-культурний феномен; педагогічної компетентності (усвідомлення ролі педагога, моделювання власного педагогічного досвіду); психологічної компетентності, яка охоплює вміння оцінювати здібності, можливості, психологічні особливості; комунікативної компетентності (уміння правильно користуватися вербальними й невербальними засобами в процесі спілкування); методичної компетентності (володіння дидактичними методами й прийомами та вміння застосовувати їх у навчанні); інформаційної компетентності (набуття й переробка інформації в професійно-педагогічній діяльності).
	КФ П2	***Математична компетентність***: здатність застосувати професійно профільовані математичні знання і уміння, що утворюють світоглядну, теоретичну й операційно-діяльнісну основу освітньої галузі «Математика». **Складниками** математичної компетентності є: арифметична, логічна, алгебраїчна, геометрична та тотожних перетворень.
	КФ П3	***Технологічна компетентність***: здатність застосувати професійно профільовані проектно-технологічні знання, уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом і окремих його змістових ліній, зокрема. **Складниками** технологічної компетентності є: ІКТ-компетентність, компетентності з техніки обробки матеріалів, технічної творчості, декоративно-ужиткового мистецтва та самообслуговування.
	КФ П4	***Природничо-наукова компетентність*:** здатність застосовувати професійно профільовані природничо-наукові знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі початкової освіти. **Складниками** природничо-наукової компетентності є: астрономічна, географічна, землезнавча, біологічна (ботанічна, зоологічна, анатомічна, фізіологічна), екологічна, валеологічна.
	КФ П5	***Мистецька компетентність***: здатність до застосування професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичні та діяльнісно-технологічні основи освітньої галузі «Мистецтво» загалом і окремих його змістових ліній, зокрема. **Складниками** мистецької компетентності є: музична, образотворча, мистецько-синтетична.
	КФ Пс	**Психологічна компетентність.** Здатність до розвитку дітей дошкільного віку як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості й соціальні чинники розвитку. **Складниками** психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.
	КФ Пс1	***Диференціально-психологічна***. Здатність до застосування знань про особливості засвоєння навчального

		матеріалу дітьми різних вікових груп відповідно до їхніх індивідуальних і вікових характеристик сприймання, уваги, пам'яті, мислення; вміння застосовувати ці знання при моделюванні ситуацій навчання, виховання і розвитку; спроможність враховувати у професійній діяльності тип темпераменту, вік, стать, антропологічні ознаки дітей; володіння психологічними методиками вивчення і діагностики індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів дітей і навичками їхнього враховування у проектуванні педагогічного процесу.
	КФ Пс2	***Соціально-психологічна***. Здатність до застосування знань про особливості комунікативної діяльності дітей / дитина певної вікової групи, взаємостосунки педагога з дітьми, закономірності педагогічного спілкування, соціальної ситуації, ситуацій міжособистісної взаємодії; уміння застосовувати ці знання у моделюванні навчально-виховного процесу в ДНЗ різного типу.
	КФ Пс3	***Аутопсихологічна.*** Здатність до адекватного усвідомлення особистісно-професійних якостей, самопізнання, самооцінки як підґрунтя формування критичного, гуманістично орієнтованого мислення вчителя початкової школи, емоційної усталеності, екстраверсії, розвитку проникливості; інтелектуальна здатність до бачення, постановки й розв'язання проблем особистісного зростання дитини; сформованість психологічного мислення педагога; його готовність до природовідповідних дій у процесі навчання (чуття самого себе і міри власних дій як педагога); здатність до самоусвідомлення, саморозвитку, вдосконалення педагогічної діяльності з високим рівнем автономності.
	КФ Пед	**Педагогічна компетентність.** Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування навчально-виховного процесу у дошкільній ланці освіти. **Складниками** педагогічної компетентності є дидактична, виховна та організаційна компетентності.
	КФ Пед 1	***Дидактична.*** Здатність майбутнього педагога (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці ДНЗ різного типу, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання,виховання у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.
	КФ Пед 2	***Виховна.*** Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з дітьми різних вікових груп; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу ДНЗ як цілісної педагогічної системи, що охоплює: мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців, спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал занять і навчального часу тощо.
	КФ Пед	***Організаційна.*** Здатність до організації навчально-виховного процесу в ДНЗ різного типу, систематичного

	3	підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.
	КФМ	**Методична компетентність**. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання й виховання дітей світніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом дошкільної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення занять за різними розділами навчальної програми, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь з окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності із навчання дітей певної методики. Види методичної компетентності (МК) визначаються відповідно до методик, що визначені програмами ДНЗ. **Складниками** будь-якої методичної компетентності є:
	КФМ1	***Нормативна.*** Здатність педагога користуватися нормативними документами та реалізовувати на практиці цілі і завдання вивчення методики в дошкільній освіті.
	КФМ2	***Варіативна***. Здатність педагога працювати за будь-якою навчально-методичною програмою для ДНЗ, здатність обирати найефективнішу з-поміж них досягнення цілей і завдань вивчення методики/освітньої галузі в ДНЗ різного типу, визначених Державним стандартом і навчальною програмою.
	КФМ3	***Спеціально-методична***. Здатність до навчання дітей будь-яких елементів змісту програми.
	КФМ4	***Контрольно-оцінювальна***. Здатність до реалізації критеріїв оцінювання навчальних досягнень дітей; здатність дотримуватись Державних вимог до рівня підготовки дітей до вступу на навчання у початкову школу, визначених у програмі.
	КФМ5	***Проектувально-моделювальна***. Здатність моделювати та організовувати процес вивчення методики/освітньої галузі та спроможність педагога обирати необхідні засоби, форми і методи організації діяльності дітей у процесі навчання і виховання.
	КФМ6	***Технологічна***. Здатність упроваджувати сучасні навчальні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід у вивчення окремих питань певної освітньої галузі/методики дошкільної освіти.
	КФТ	**Професійно-комунікативна компетентність** (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, уміння, установки, стратегії і тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з дітьми, батьками і колегами. **Складниками** професійно-комунікативної компетентності педагога ДНЗ є:
	КФТ1	***Емоційна***. Здатність педагога усвідомлювати та визнавати власні почуття, а також почуття інших суб'єктів навчально-виховного середовища; здатність до самомотивації та керування власними емоціями у стосунках із вихованцями, колегами, батьками.

	КФТ2	***Вербально-логічна.*** Здатність педагога володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі, сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних і письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення; здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію, адекватно усвідомлювати комунікативний сенс повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізовувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію.
	КФТ3	***Інтерактивна***. Здатність педагога організовувати ефективну спільну навчально-виховну діяльність і педагогічне спілкування; здатність співпрацювати для досягнення поставленої мети, знаходячи при цьому шляхи взаємодії зі всіма суб'єктами навчально-виховного середовища.
	КФТ4	***Соціально-комунікативна***. Здатність педагога в будь-якій педагогічній ситуації орієнтуватися на всіх учасників навчально-виховного середовища, приймати правильні рішення і, як наслідок, досягати поставленої мети навчання та виховання.
	КФТ5	***Технічна.*** Здатність педагога забезпечувати процесуальність педагогічного спілкування; володіння технікою педагогічного спілкування з суб'єктами навчально-виховного середовища.
	КФТ6	***Предметно-змістова***. Володіння змістовим аспектом комунікації; володіння термінологією, мовленнєвими конструкціями, що притаманні для всіх методик, визначених навчальною програмою ДНЗ; здатність до розв'язання певного кола питань у конкретній ситуації діяльності педагога ДНЗ різного типу.

D	**Результати навчання**
РН1	Здатність продемонструвати знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень;
РН2	здатність продемонструвати знання основ професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі організації навчально-виховного процесу у ДНЗ;
РН3	критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять організації навчально-виховного процесу у ДНЗ різного типу;
РН4	вміти орієнтуватися у чинній законодавчо-нормативній базі з питань організації освітнього процесу в Україні;
РН5	вміти застосовувати знання і розуміння для ідентифікації, формулювання і розв'язання професійних педагогічних ситуацій;
РН6	вміти системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей;
РН7	вміти поєднувати теорію з практикою, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів;
РН8	вміти виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою;
РН9	здатність продемонструвати знання технологій організації навчально-виховного процесу у ДНЗ різного типу;
РН10	вміти здійснювати пошук інформації із різних джерел для розв'язування професійно-педагогічних ситуацій;
РН11	здатність до творчого пошуку, нестандартного розв'язання педагогічних проблем і

	ситуацій, ефективного розв'язання освітніх проблем нестандартними способами;
РН12	здатність аналізувати й готувати навчальні матеріали, які вимагають від педагога лінгвістичної, культурологічної, педагогічної, психологічної, комунікативної, методичної, інформаційної компетентностей;
РН13	вміти застосувати професійно профільовані знання і уміння, що утворюють світоглядну, теоретичну й операційно-діяльнісну основу освітніх галузей кожної методики;
РН14	вміти застосувати професійно профільовані проектно-технологічні знання, уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту освітньої галузі «Технології» загалом і окремих його змістових ліній;
РН15	вміти застосовувати професійно профільовані природничо-наукові знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту природознавчого матеріалу відповідної освітньої галузі дошкільної освіти;
РН16	здатність до застосування професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу освітньої галузі «Мистецтво» загалом і окремих його змістових ліній;
РН17	здатність до розвитку дітей дошкільного віку як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості й соціальні чинники розвитку;
РН18	вміти ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання дітей методик/змістових ліній, визначених Державним стандартом дошкільної освіти;
РН19	вміти актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, уміння, установки, стратегії і тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з дітьми дошкільного віку, батьками, колегами;
РН 20	вміти застосовувати професійно профільовані знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту матеріалу дисципліни «Англійська мова і література»;
РН 21	вміти застосовувати професійно профільовані знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту матеріалу дисципліни «Інформатика»;
РН 22	здатність застосовувати професійно профільовані знання і практичні уміння і навички для організації навчально-виховного процесу в інклюзивних класах;
РН 23	здатність до організації виховного процесу в позакласній роботі з учнями початкової школи;
РН 24	здатність до організації виховного процесу в позашкільних закладах освіти;
РН 25	здатність до організації освітнього процесу в дошкільних закладах освіти.
Е	**Перелік навчальних дисциплін та їх анотації**

	Дисципліни	**Кредити ЄКТС**	**Семестр**
1. Цикл загальної підготовки			
1.1. Обов'язкові дисципліни			
ОДЗП.01	Сучасні інформаційні технології	3	2
ОДЗП.02	Методологія та організація наукових досліджень	3	2
ОДЗП.03	Педагогіка вищої школи	3	3
ОДЗП.04	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	3	1
ОДЗП.05	Охорона праці		2
1.2. Вибіркові дисципліни			
1.2.1. Дисципліни вільного вибору студента			
ВДЗП.06	Педагогіка початкової школи	3	1

ВДЗП.07	Практикум з логопедії	3	2
ВДЗП.08	Основи теорії і практики логопедії	3	1
ВДЗП.09	Методика викладання образотворчого мистецтва в закладах дошкільної освіти	3	2
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Обов'язкові дисципліни. *2.1.1. Теоретична підготовка*			
ОДПП.10	Психологія вищої школи	3	3
ОДПП.11	Педагогічний менеджмент	3	3
ОДПП.12	Вікова психологія	3	2
ОДПП.13	Методика викладання дошкільної лінгводидактики	3	3
ОДПП.14	Методика викладання елементарних математичних уявлень	3	3
ОДПП.15	Методика викладання психолого-педагогічних дисциплін	3	3
2.1.2. Практична підготовка			
ОДПП.16	Виробнича (педагогічна) практика	6	3
ОДПП.17	Атестація	3	3
ОДПП.18	Виробнича практика	6	2
ОДПП.19	Підготовка магістерської роботи (в т.ч. науково-дослідницька практика).	15	
2.2. Вибіркові дисципліни *2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ*			
ВДПП.20	Методика викладання української мови в початковій школі	3	1
ВДПП.21	Методика викладання природи в закладах дошкільної освіти	3	2

2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента

Початкова освіта

ВДПП.01	Методика викладання математики в початковій школі	3	1
ВДПП.02	Методика викладання образотворчого мистецтва в початковій школі	3	1
ВДПП.03	Методика викладання трудового навчання в початковій школі	3	1
ВДПП.04	Методика викладання природознавства в початковій школі	3	2
ВДПП.05	Основи графіки	3	1
ВДПП.06	«Я досліджую світ» з методикою викладання в початковій школі	3	2

Логопедія

ВДПП.01	Диференціальна діагностика	3	1
ВДПП.02	Логоритміка	3	1
ВДПП.03	Методика роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	3	1
ВДПП.04	Організаційно-методичний супровід логопедичної роботи	3	2

ВДПП.05	Основи логопедичного масажу	3	1
ВДПП.06	Сурдо-тифло-олігофренопедагогіка	3	1

F	**Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами і результатами навчання (компетентностями)**
	Матриця подається в окремій таблиці (таблиця 1)
G	Форми організації та технології навчання
	-організаційні форми: колективне та інтегративне навчання тощо -технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) тощо
H	**Форми та методи оцінювання результатів навчання**
	Оцінювання магістрантів спеціальності «Дошкільна освіта» здійснюється у відповідності до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів» (2010), «Доповнення до положення про «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів» (2013), «Положення про рейтингове оцінювання здобувачів вищої освіти у ДВНЗ» «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», «Положення про моніторинг якості рівня знань здобувачів вищої освіти (02.03.2016, №43-АГП)», Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів. Знання студентів оцінюється із теоретичної та практичної підготовки за такими критеріями: - «відмінно» - студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; - «добре» - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного; - «задовільно» - студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; - «незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Рівні контролю. За рівнем контролю розрізняють: самоконтроль, кафедральний, інститутський (факультетський), ректорський, міністерський. *Самоконтроль* призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних

розробках з лабораторних робіт передбачаються питання для самоконтролю. Більша ефективність самоконтролю забезпечується спеціальними програмами самоконтролю та самооцінки, які складовими частинами електронних підручників та автоматизованих навчальних курсів.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення, як правило, науково-педагогічними працівниками даної дисципліни і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

Інститутський (факультетський), ректорський, міністерський контроль є різними рівнями зовнішнього контролю, призначеного для перевірки якості навчального процесу на кафедрах, порівняння ефективності навчання студентів.

Зовнішній контроль усіх рівнів, на відміну від кафедрального, проводиться вибірково (в окремих академічних групах), тільки письмово і, як правило, є відстроченим контролем.

Види контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс.

Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати контролю аналізуються на засіданні кафедри та засіданні методичної комісії спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування навчального процесу. Доцільно проводити вхідний контроль на першому курсі.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівни-ками на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічними працівниками для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквіум.

Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо.

Результати поточного контролю є основною інформацією при проведенні заліку і враховуються науково-педагогічними працівниками при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з даної навчальної дисципліни.

Ректорські контрольні роботи (зрізи поточних та залишкових знань) є формами поточного контролю, можуть проводитись двічі на навчальний рік.

Ректорські контрольні роботи виконують студенти 1-4 курсів освітнього рівня бакалавр, освітнього рівня магістр з однієї-двох навчальних дисциплін для кожної спеціальності із застосуванням ІТ-технологій та на паперових носіях. Керівник навчального підрозділу за поданням визначає дисципліни, з яких виконуватимуться ректорські контрольні роботи, узгоджує їх перелік з навчально-методичним відділом. Графік проведення ректорських контрольних робіт складається навчально-методичним відділом за поданням навчальних підрозділів і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи. Студенти не пізніше, ніж за тиждень повинні бути ознайомлені з графіком проведення ректорських контрольних робіт.

Усі матеріали для ректорських контрольних робіт затверджуються на засіданні кафедр та методичної комісії підрозділу. Навчальний підрозділ подає в навчально-

методичний відділ, відділ організації дистанційного навчання комплекти для ректорської контрольної роботи в паперовому та електронному варіанті на початок семестру.

Норма часу на проведення ректорської контрольної роботи з використанням ІТ-технологій складає 1 академчну годину, на паперових носіях - до 2-х академічних годин.

Результати ректорських контрольних робіт аналізуються навчально-методичним відділом, на засіданнях кафедр та методичних комісій навчальних підрозділів, обговорюються на засіданнях вченої ради.

Про результати ректорських контрольних робіт начальник навчально-методичного відділу доповідає на засідання ректорату. Виконані ректорські контрольні роботи, завдання до них, зразки відповідей, критерії оцінювання зберігаються на кафедрі 1 рік.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів певного освітнього (освітньо-професійного) ступеня на проміжних або заключному етапі їх навчання. Він включає семестровий контроль і атестацію.

Семестровий підсумковий контроль з певної навчальної дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену чи заліку у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з певної навчальної дисципліни, і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, опрацювання завдань робочих зошитів, тематичних рефератів, лабораторних робіт тощо, передбачених робочою навчальною програмою.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань. Порядок та система оцінювання передбачається у робочих навчальних програмах дисципліни.

Оцінки за залік у різних шкалах оцінювання мають такий вигляд:

Шкали оцінювання		
університетська	національна	шкала ЄКТС
90-100	зараховано	A
80-89		B
70-79		C
60-69		D
50-59		E
26-49		FX
1-25	не зараховано	F

Екзамен – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Зміст екзаменаційних завдань та критерії оцінювання встановлюються кафедрами навчальних структурних підрозділів.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі (письмова, усна, тестова), визначеній відповідною кафедрою. При цьому тривалість письмової компоненти не повинна перевищувати дві академічні години. Якщо підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку (диференційованого заліку), то він виставляється за результатами поточного контролю з усіх видів навчальної роботи (у тому числі теоретичних занять) викладачем, який вів практичні (лабораторні) заняття (або за рішенням кафедри сумісно з викладачем-лектором), при цьому присутність студента не обов'язкова.

Оцінювання навчальних досягнень студента з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу

ЄКТС за схемою:

Університетська	Національна		шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
			B
80-89	4	добре	C
70-79			D
60-69	3	задовільно	E
50-59			
26-49	2	незадовільно (з можливістю повторного складанням)	FX
1-25		незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Пояснення оцінок ECTS:

A «Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навики роботи з засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість їх виконання оцінена кількістю балів, близькою до максимального.

B «Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навики роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимального.

C «Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, деякі практичні навики роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, всі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимального.

D «Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навики роботи з засвоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання завдань виконані, деякі з виконаних завдань, можливо містять помилки.

E «Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навики роботи не сформовані, багато з передбачених програмою навчання завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені кількістю балів, близькою до мінімального.

FX «Умовно незадовільно»– теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навики роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання завдань не виконані, або якість їх виконання оцінені кількістю балів, близькою до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.

F «Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навики роботи не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом не приведе до будь-якого значимого підвищення якості виконання навчальних завдань.

Підсумковий контроль з випускної кваліфікаційної роботи (проекту), курсової роботи (проекту) проводиться у формі публічного захисту.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачем вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і гласно

Відстрочений контроль або контроль залишкових знань, проводиться через

	деякий час після вивчення навчальної дисципліни. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання студента і проводиться вибірково для вивчення стійкості засвоєних знань студентами, контролю якості освітнього процесу та удосконалення критеріїв оцінювання навчальних здобутків студентів. Щорічний ректорський контроль є відстроченим.
	Рекомендований блок
J	***Вимоги до вступу та продовження навчання***
	копію документа, що посвідчує особу; копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і копію додатка до нього; копію екзаменаційного листка єдиного фахового вступного випробування (у визначених Правилами прийому випадках); чотири кольорові фотокартки розміром 3 х 4 см¤ копію ідентифікаційного податкового номера; теку на зав'язках.
	Вимоги до вступників -високі навчальні досягнення (загальний рейтинг студента); інтерес до професії педагога ДНЗ та певного виду спеціалізації; -бажання отримати високий рівень професійної підготовки, бути професійно компетентним; -готовність до самовдосконалення професійної діяльності; -здатність бути успішним в умовах конкурентного середовища.
K	***Підтримка студентів (система тьюторства, гранти тощо)***
	Система кураторства академічних груп, міжнародні програми мовної та практичної підготовки, програми обміну та академічної мобільності студентів
L	***Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу***
	Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій. Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги.
	Інформаційний пакет спеціальності
	Бібліотека: - ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; - інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; - консультування працівниками бібліотеки
	Навчальні ресурси: -довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; - продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - доступ до електронного навчального середовища Moodle; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу.
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій.
	Персональне консультування.

M	***Працевлаштування та продовження освіти***	
1	Працевлаштування	-викладач вищого навчального закладу -викладач (методи навчання) -вчитель початкового навчально-виховного закладу -вихователь -вихователь дитячого садка (ясел-садка) -логопед
2	Продовження освіти	Навчання в аспірантурі
N	***Механізм внутрішнього забезпечення якості вищої освіти***	

Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів:
- анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін;
- щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів);
- періодичне оновлення освітньої програми;
- програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу;
- щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу;
- періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;
- постійний моніторинг прогресу студентів;
- перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями;
- повторне оцінювання щонайменше 80 відсотків робіт;
- моніторинг статистики працевлаштування випускників.

Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:
Комісія методичної ради факультету з питань якості освітнього процесу;
Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти;
Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду
- відповідальні особи кафедр за роботу із випускниками;
- оцінювання студентами якості викладання навчальних дисциплін;
- вихідне анкетування щодо якості програми;
- неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами.

Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу:
- використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі;
- стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами;
- система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу;
- участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах;
- висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях;
- навчання в аспірантурі та докторантурі;
- відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів до посадових вимог;
- установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів;
- наставництво молодих викладачів та викладачів-стажерів.

P	***Індикатори якості освітньої програми***

- показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою;
- відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми;

- рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості;
- показник працевлаштування випускників за фахом;
- акредитація освітньої програми незалежною міжнародною агенцією

ПРИ СТВОРЕНІ ЦІЄЇ ПРОГРАМИ БУЛИ ВИКОРИСТАНІ ТАКІ ДЖЕРЕЛА:

1. Закон України «Про вищу освіту» .– [Інтернет-ресурс]: Код доступу http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
2. Класифікатор професій : ДК 003:2010. – На заміну ДК 003:2005 ; Чинний від 2010-11-01. – (Національний класифікатор України);
3. Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти / Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 . – [Інтернет-ресурс]: Код доступу http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html.
5. Національна рамка кваліфікацій. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п
6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с. ISBN 978-966-2432-22-0.
7. Рашкевич Юрій. Компетентнісний підхід у побудові освітніх програм. http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=31:kompetentnistnyi-pidkhid-u-pobudovi-osvitnikh-prohram&start=20.
8. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с. ISBN 966-7043-96-7.

Примітки:

*згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** анотації навчальних дисциплін наведено у пояснювальній записці до навчального плану.

Таблиця 1 – Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами та результатами навчання (компетентностями)

	К1	К31	К32	К33	К34	К35	К36	К37	К38	К39	К310	К311	К312	К313	К314	К315	КФ П1	КФ П2	КФ П3	КФ П4	КФ П5	КФ Пс1	КФ Пс2	КФ Пс3	КФ Пед1	КФ Пед2	КФ Пед3	КФ М1	КФ М2	КФ М3	КФ М4	КФ М5	КФ М6	КФ Т1	КФ Т2	КФ Т3	КФ Т4	КФ Т5	КФ Т6
D1	X		X	X		X		X			X			X																			X	X	X	X	X	X
D2												X		X	X													X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
D3		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X						X	X	X												
D4		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X																							
D5																									X	X	X							X	X	X	X	X	X
D6																	X	X	X	X	X	X	X	X															
D7		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X																			
D8																												X	X	X	X	X	X						
D9																									X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
D10		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X																	X				X		
D11																						X			X			X	X	X	X	X	X				X		
D12	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
D13																												X	X	X	X	X	X						
D14	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X																	X						
D15																				X					X	X	X						X						X
D16																					X				X	X	X			X				X	X	X			
D17																						X	X	X										X	X	X	X	X	X
D18																									X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
D19											X						X						X			X											X		
D20																	X								X			X	X	X	X	X	X						
D21																			X																	X		X	
D22											X				X							X	X	X				X	X	X	X	X	X						
D23																						X	X	X		X	X					X	X				X		
D24						X						X											X			X	X					X		X		X			
D25																						X	X	X	X	X	X			X	X			X		X			X